

Open brief aan Henk Kamp – opinieartikel Volkskrant - april 1999

Zo is het wel genoeg!

Met stijgende verbazing neem ik kennis van je uitspraken over asielzoekers. Zoals in een paginagroot interview in De Telegraaf (17-4-1999). Je laat je daarin neerzetten als *'Henk Kamp, de nieuwe grensbewaker van de VVD'*. En je maakt dat ook waar, met uitspraken als: *'Liegende asielzoekers eruit'*, en: *'Elke cent die we uitgeven aan economische migranten is er een te veel'*. Asielzoekers kunnen volgens jou *'niet om redenen van medische behandeling hier blijven. Tenzij die medische behandeling erop gericht is het reizen mogelijk te maken.'* Ook als het om aids gaat? *'Ja.'* Het is een tirade die bol staat van generalisaties. Wat er nog aan nuances resteert is in het taalgeweld nauwelijks terug te vinden.

Je inzet voor een ander asielbeleid, en misschien nog meer de wijze waarop je het uitdraagt, lijkt meer en meer iets te krijgen van een heilige missie. In De Telegraaf afficheer je je als de uitvoerder van het gedachtegoed van een ander: *'Bolkestein heeft strengheid beloofd. Die komt er ook.'* En het blijft niet bij woorden. Terwijl iedereen dag in dag uit de ten hemel schreiende situatie van de Kosovaren op de tv ziet, lijkt jouw grootste zorg dat de weinige Kosovaren die naar Nederland mogen komen wellicht zouden willen blijven. Je doet dat met een, blijkens de Volkskrant (20-4-1999), *'furieuze reactie'*: *'Als Kosovaren die status krijgen, betekent dat duizenden procedures. Het leidt ertoe dat ze allemaal naar Nederland komen. De een na de ander gaat dan de asielprocedure in. Iedere Kosovaar die naar Nederland komt, is goed voor tien procedures.'* Opnieuw generalisaties over mensen die niets liever willen dan terugkeren naar Kosovo. Je stelling over *'de een na de ander'* is onjuist en daarmee beledigend.

Hoe kan het dat jouw angst dat Kosovaren een asielprocedure starten het wint van de begaanheid met slachtoffers van oorlog en verdrijving? Waar in jouw benadering is de waardigheid en het respect jegens deze mensen? Was het niet diezelfde Bolkestein die pleitte voor herwaardering van normen en waarden? Van christelijke waarden zelfs, zoals mededogen en naastenliefde? Of de waarden van een liberalisme dat mensen als individuen respecteert en dat uitgaat van vertrouwen in de mens, niet van wantrouwen?

In mijn opvatting past het parlementariërs om met zorgvuldigheid te spreken over mensen die bekneld zijn geraakt, die kwetsbaar zijn. Respect voor hen die van huis en haard zijn verjaagd, is daarin geen luxe. In jouw benadering van het vluchtelingenvraagstuk sta je jezelf nauwelijks nog nuances toe. Ook jij moet toch ruim inzicht hebben in de vraag waarom mensen asielzoeker worden. Ook jij moet toch weten dat migratie van alle eeuwen is, met *push-* en *pull-*factoren als vervolging, angst, armoede, hoop en dromen van een beter bestaan. Waar is je analyse, waar is je historisch besef?

Door het vreemdelingenbeleid te verengen tot vluchtelingen met politieke en humanitaire motieven, neger je bovendien volledig het bestaan van economische migratie. Het is toch gek dat een VVD'er geen begrip lijkt te hebben voor economische motieven. Hoeveel Nederlanders hebben niet in de loop der geschiedenis die weg ingeslagen? Wat is er in beginsel fout aan als mensen hun lot in eigen handen nemen en zelf iets ondernemen om zich economisch te verbeteren? Net als kapitaal, goederen en informatie zijn ook mensen mobiel: het zijn facetten van dezelfde beweeglijkheid. Je kunt het niet over economische migranten hebben en de context negeren.

Over de context gesproken, de Algemene Rekenkamer heeft, in een onderzoek naar de werking van de Wet Arbeid Vreemdelingen, aangetoond dat Nederlandse werkgevers op grote schaal illegalen aan het werk hebben. Vaak omdat voor dat werk niemand anders is te vinden. Veel van die werkgevers willen best officieel belasting of premies betalen, maar dat is bij het huidige beleid onmogelijk. Intussen is de controle minimaal, evenals de boetes die de werkgevers riskeren. De enige manier voor illegalen om te worden gelegaliseerd is via de asielprocedure, die dan ook overbelast raakt. En dat alles omdat de economische realiteit van vraag en aanbod en de rol van economische migranten daarbij, wordt genegeerd. Onze economie en onze welvaart floreren mede dankzij deze werksoorten en het bestaan van economische migranten. Kennelijk zijn ze wèl goed genoeg voor dit illegale werk. 'Elke cent die we uitgeven aan economische migranten is er een te veel', zeg jij. Oogluikend aan hen verdienen kan blijikbaar wel. Of zie ik dat verkeerd?

Geachte collega! Natuurlijk kan Nederland niet ongelimiteerd migranten opnemen. Maar in een fatsoenlijk beleid past een nieuwe vreemdelingenwet die niet slechts de grenzen sluit maar ze, waar nodig, ook opent. En in een intelligent beleid past het dat Nederland een antwoord geeft op de vraag wat te doen met mensen die om economische motieven hun land hebben verlaten. Domweg de grenzen sluiten past niet in een wereld met open grenzen en mondiale economische bewegingen. De ministers Pronk en later Van Boxtel hebben het al eens gezegd: Nederland is feitelijk een immigratieland. Beiden werden teruggefloten. Dat was ten onrechte. Ontkenning van de werkelijkheid doet de werkelijkheid niet verdwijnen. Een beleid dat uitgaat van de realiteit biedt meer perspectieven voor een verstandige oplossing.

Als collega-parlementariër schrik ik niet terug voor debat en meningsverschillen. Ik heb graag waardering voor andere opvattingen. Maar bij het lezen van jouw uitspraken ervoer ik geen respect maar opkomende schaamte. De gêne is ook de reden waarom ik op deze manier reageer, op persoonlijke titel en in een open brief. Ik kan mij nauwelijks voorstellen dat je erop uitbent dat anderen, met wie ook jij je nadrukkelijk niet identificeert, met jouw generalisaties op de loop gaan. Onze multiculturele samenleving handhaaft zich alleen in een klimaat van respect en verdraagzaamheid. Zo'n klimaat is niet geholpen met twijfelachtige *one-liners* over mensen die op de vlucht zijn of een legitieme hoop hebben op een betere toekomst.